

Complexnummer: 522961

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 21
F 033 421 77 99
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

LIMOSKazerne

Aantal complexonderdelen

9

Monumentnummers van complexonderdelen

522962, 522963, 522964, 522965,
522966, 522967, 522968, 522969,
522970

Woonplaats

Nijmegen

Gemeente

Nijmegen

Provincie

Gelderland

Hoofdadres van hoofdobject

Molenveldlaan 10, 6523 RM Nijmegen

Complexomschrijving

Inleiding

Het voormalige LIMOSKAZERNE-COMPLEX bestaat uit de volgende beschermde onderdelen:

1. HOOFDGEBOUW KRAYENHOFFKAZERNE.
2. HOOFDGEBOUW GENERAAL SNIJDESKAZERNE
3. KLEDINGMAGAZIJN
4. KANTINE
5. HEKWERK met WACHTHUISJES
6. drie SCHUILKELDERS
7. HOOFDGEBOUW PRINS HENDRIKKAZERNE
8. KANTINE VOOR HET BURGERPERSONEEL

9. TOEGANGSPOORTEN met WACHTHUISJES PRINS HENDRIKKAZERNE

De voormalige LIMOSKAZERNE (Luchtmacht Instructie- en Militaire Opleidingen School) bestond oorspronkelijk uit drie verschillende kazernes: De INFANTERIEKAZERNE NR. 1, later omgedoopt tot KRAYENHOFFKAZERNE en de INFANTERIEKAZERNE NR. 2, later GENERAAL SNIJDESKAZERNE genoemd. De kazernes zijn gebouwd als infanteriekazernes in opdracht van het ministerie door resp. het Nijmeegse aannemersbedrijf Thunnissen & Kropman en aannemer Wassink uit Velp in de voor kazernes gebruikelijke neorenaissance-stijl. De kazernes zijn opgeleverd in resp. 1905 en 1906.

De PRINS HENDRIKKAZERNE is gebouwd als infanteriekazerne voor de Koloniale Reserve door J. Limburg in 1909-1912 in de stijl van het rationalisme. De drie kazernes vormen eigenlijk twee complexen op één terrein: de Krayenhoffkazerne en de Generaal Snijderskazerne, gebouwd in neorenaissance-stijl en de Prins Hendrikkazerne, enkele jaren later gebouwd voor de Koloniale Reserve in de stijl van het rationalisme.

Oorspronkelijk was het in Nijmegen gelegerde garnizoen gehuisvest in oude kazernes op verschillende locaties in de binnenstad. Deze situatie liet sterk te wensen over en men besloot te verhuizen naar een terrein buiten de stad. Er kwam een regeling tot stand tussen het Rijk en de Gemeente, waarbij de grond in de binnenstad in het bezit van de Gemeente kwam en het Rijk nieuwe kazernes kon bouwen op het Molenveld ten oosten van Nijmegen. Hiertoe had de gemeente in 1901 het landgoed Amaliënstein en aangrenzende terreinen aangekocht. Dit werd geruild met het Rijk.

De aannemers Thunnissen en Kropman bouwden in 1905 aan de Groesbeekseweg "Infanteriekazerne nr.1", een gebouw in neorenaissance-stijl met een voorgevel van 130m. lang. In 1906 werd aan de Gelderselaan "Infanteriekazerne nr.2" gebouwd, volgens hetzelfde ontwerp, maar door aannemer Wassink uit Velp. In 1934 werden de namen veranderd in resp. "Krayenhoffkazerne" en "Generaal Snijderskazerne".

Intussen werden plannen gemaakt om ook de Koloniale Reserve uit de stad te verhuizen naar een aangrenzend terrein tussen Daalseweg, Dommer van Poldersveldtweg en Postweg. In 1910 werd door Prins Hendrik de eerste steen gelegd voor de naar hem vernoemde kazerne van de Koloniale Reserve, later het K.N.I.L.. Dit complex werd ontworpen door de Haagse architect Jan Limburg (1864-...) in de stijl van het rationalisme. Het initiatief om voor deze kazerne een particulier architect aan te wijzen was een unicum in de Nederlandse kazernebouw. Limburg zou later vooral bekendheid verwerven als exponent van de Nieuwe Haagse School.

De Prins Hendrikkazerne bestaat uit een hoofdgebouw, vier kazernegebouwen van gelijke vorm, een officierskantine, een kantine voor het burgerpersoneel, een commandantswoning, een achthoekig oefengebouwtje voor het tamboercorps, enkele magazijnen en werkplaatsen, vier toegangspoorten, waarvan één met wachtnissen en een met twee koepels bekroond hospitaal dat in 1992 is gesloopt. Het hoofdgebouw, de burgerkantine en de toegangspoorten van de Prins Hendrikkazerne vallen onder de rijksbescherming.

In 1948 nam de Koninklijke Luchtmacht de Krayenhoffkazerne en de Generaal Snijderskazerne in gebruik en in 1951 ook de Prins Hendrikkazerne. In 1953 werd hier de opleiding voor luchtmachtsoldaten, het Luchtmacht Instructie Regiment (LIR) opgericht, dat in 1961 werd omgedoopt tot LIMOS: Luchtmacht Instructie en Militaire Opleidingen School. In de naoorlogse periode zijn er diverse gebouwen bijgekomen.

Het complex is gelegen op een geaccidenteerd driehoekig terrein in Nijmegen-Oost, begrensd door de Koolemans

Beijnenstraat, Groesbeekseweg, Gelderselaan, Postweg, Dommer van Poldersveldtweg, Daalseweg en Dunklerstraat. Beide hoofdgebouwen van de Krayenhoff- en Generaal Snijderskazerne liggen vrijwel in elkaars verlengde aan de Groesbeekseweg en de Gelderselaan. Het voorterrein wordt begrensd door een zwaar uitgevoerd smeedijzeren hekwerk op gemetselde voetsmuren met gemetselde hekpijlers en wachthuisjes, dat ook om de hoek aan de Koolemans Beijnenstraat doorloopt. Aan deze zijde wordt het hekwerk onderbroken door het kledingmagazijn.

Tussen beide hoofdgebouwen ligt een laantje, dat aan weerszijden wordt geflankeerd door een rij oude acacia's en uitzicht biedt op de kantine, die oorspronkelijk over de volle lengte van de voorgevel een veranda had. Achter de acacia's liggen langgerekte aarden wallen, die de schuilkelders die zich hierin bevinden, camoufleren. De schuilkelders zijn in 1941 door de Duitsers die de kazerne hadden gevorderd, gebouwd, maar boden in het laatste oorlogsjaar bescherming aan de burgerbevolking uit de buurt. Langs de Koolemans Beijnenstraat en de Postweg liggen schuilkelders van hetzelfde type.

De bijgebouwen achter de neorenaissance hoofdgebouwen vertonen invloeden van deze stijl. Rechts van het hoofdgebouw van de Generaal Snijderskazerne ligt het Molenveld, een open exercitieterrein, dat aan de linkerzijde wordt begrensd door een gebogen rij van oude, taps toelopende, geschoren haagbeuken.

Aan de andere kant van het Molenveld liggen de gebouwen van de Prins Hendrikkazerne. Deze gebouwen liggen niet aan de verschillende straten, maar zijn grotendeels op het terrein gesitueerd. Alleen het hoofdgebouw met zijn 35m. hoge toren, dat is gelegen aan een driehoekig pleintje aan het einde van de Daalseweg, is zichtbaar vanaf de straat. Achter het hoofdgebouw liggen drie haaks op het hoofdgebouw gesitueerde kazernegebouwen. Achter het meest linkse van de drie ligt nog een kazernegebouw van hetzelfde type. Hier tegenover bevindt zich de officierskantine. Schuin achter deze twee gebouwen ligt de kantine voor het burgerpersoneel, die met haar door rondboogarcades afgesloten galerijen en loggia met hardstenen zuilen een bijzondere afsluiting van dit complex vormt.

Aan de Daalseweg, de Dommer van Poldersveldtweg en de Postweg bevinden zich vier toegangspoorten met geornamenteerde draaihekken tussen resp. gemetselde wachthuisjes en hekpijlers.

De twee hoofdgebouwen, het kledingmagazijn, de kantine, het hekwerk en de schuilkelders van de Krayenhoff- en de Generaal Snijderskazerne en het hoofdgebouw, de kantine voor het burgerpersoneel en de toegangshekken van de Prins Hendrikkazerne vallen onder de rijksbescherming. Andere complexonderdelen zijn wel van belang als onderdeel van het kazernecomplex, maar overstijgen het lokale belang niet.

Waardering

KAZERNECOMPLEX bestaande uit de Krayenhoff en de generaal Snijderskazerne gebouwd in resp. 1905-1906 in neorenaissance-stijl en de Prins Hendrikkazerne gebouwd door J. Limburg in 1909-1912 in de stijl van het rationalisme.

- Van architectuurhistorische waarde als in het exterieur goede en gave voorbeelden van kazernecomplexen in neorenaissance-stijl en rationalisme.
- Van stedenbouwkundige waarde als een belangrijk ruimtelijk-historisch element in het stadsdeel Nijmegen-oost. Van stedenbouwkundige waarde vanwege de markante ligging van de drie hoofdgebouwen en de hekwerken met wachthuisjes aan de Groesbeekseweg, Gelderselaan en de Daalseweg. Met name de twee 130m. lange voorgevels van de vrijwel in elkaars verlengde liggende hoofdgebouwen van de Krayenhoffkazerne en Generaal Snijderskazerne

aan de Groesbeekseweg en de Gelderselaan en het hoofdgebouw van de Prins Hendrikkazerne aan de Daalseweg met zijn 35m. hoge toren bepalen het gezicht van de kazerne naar de stad. Het complex heeft ensemblewaarde vanwege de onderlinge samenhang tussen de verschillende onderdelen.

- Van cultuurhistorische waarde vanwege de bestemming en de verschijningsvorm die uitdrukking geven aan de betekenis van Nijmegen als garnizoensstad, als opleidingsplaats voor de Koloniale Reserve, later het K.N.I.L. De Prins Hendrikkazerne vormt als K.N.I.L. kazerne een herinnering aan het koloniale verleden van Nederland. De Prins Hendrikkazerne heeft bovendien zeldzaamheidswaarde, omdat zij is ontworpen door een particulier architect, een unicum in de Nederlandse kazernebouw.

Monumentnummer*: 522962

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 10 mei 2002
Kadaster deel/nr: 30035/186

Monumentnaam**

Krayenhoffkazerne

Complexnummer

522961

Complexnaam

LIMOSKazerne

Woonplaats*

Nijmegen

Gemeente*

Nijmegen

Provincie*

Gelderland

<i>Straat*</i>	<i>Nr*</i>	<i>Toev.*</i>	<i>Postcode*</i>	<i>Woonplaats*</i>	<i>Situering</i>	<i>Locatie</i>
Molenveldlaan	10		6523 RM	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	114		6523 RN	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	124		6523 RN	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	122		6523 RN	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	120		6523 RN	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	132		6523 RN	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	130		6523 RN	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	118		6523 RN	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	116		6523 RN	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	112		6523 RM	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	128		6523 RN	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	110		6523 RM	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	108		6523 RM	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	106		6523 RM	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	104		6523 RM	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	102		6523 RM	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	100		6523 RM	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	98		6523 RM	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	126		6523 RN	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	134		6523 RN	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	94		6523 RM	Nijmegen		Hengstdal

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

<i>Straat*</i>	<i>Nr*</i>	<i>Toev.*</i>	<i>Postcode*</i>	<i>Woonplaats*</i>	<i>Situering</i>	<i>Locatie</i>
Molenveldlaan	156		6523 RN	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	170		6523 RN	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	168		6523 RN	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	166		6523 RN	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	164		6523 RN	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	162		6523 RN	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	160		6523 RN	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	158		6523 RN	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	154		6523 RN	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	136		6523 RN	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	152		6523 RN	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	150		6523 RN	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	148		6523 RN	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	146		6523 RN	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	144		6523 RN	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	142		6523 RN	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	140		6523 RN	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	138		6523 RN	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	96		6523 RM	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	92		6523 RM	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	12		6523 RM	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	32		6523 RM	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	46		6523 RM	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	44		6523 RM	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	42		6523 RM	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	40		6523 RM	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	38		6523 RM	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	36		6523 RM	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	34		6523 RM	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	30		6523 RM	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	50		6523 RM	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	28		6523 RM	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	26		6523 RM	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	24		6523 RM	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	22		6523 RM	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	20		6523 RM	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	18		6523 RM	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	16		6523 RM	Nijmegen		Hengstdal

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

<i>Straat*</i>	<i>Nr*</i>	<i>Toev.*</i>	<i>Postcode*</i>	<i>Woonplaats*</i>	<i>Situering</i>	<i>Locatie</i>
Molenveldlaan	14		6523 RM	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	48		6523 RM	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	52		6523 RM	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	90		6523 RM	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	74		6523 RM	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	88		6523 RM	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	86		6523 RM	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	84		6523 RM	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	82		6523 RM	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	80		6523 RM	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	78		6523 RM	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	76		6523 RM	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	72		6523 RM	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	54		6523 RM	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	70		6523 RM	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	68		6523 RM	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	66		6523 RM	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	64		6523 RM	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	62		6523 RM	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	60		6523 RM	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	58		6523 RM	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	56		6523 RM	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	2		6523 RM	Nijmegen		Hengstdal

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kad. object*</i>	<i>Appartement</i>	<i>Grondperceel</i>
Hatert	H	2447	A20	
Hatert	H	2447	A3	
Hatert	H	2447	A8	
Hatert	H	2447	A16	
Hatert	H	2447	A17	
Hatert	H	2447	A11	
Hatert	H	2447	A2	
Hatert	H	2447	A5	
Hatert	H	2447	A13	
Hatert	H	2447	A18	
Hatert	H	2447	A12	
Hatert	H	2447	A19	
Hatert	H	2447	A10	

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kad. object*</i>	<i>Appartement</i>	<i>Grondperceel</i>
Hatert	H	2447	A4	
Hatert	H	2447	A15	
Hatert	H	2447	A9	
Hatert	H	2447	A6	
Hatert	H	2447	A7	
Hatert	H	2447	A14	

Rijksmonumentomschrijving**

1. HOOFDGEBOUW KRAYENHOFFKAZERNE.

Omschrijving

De kazerne heeft een U-vormig grondplan met de binnenhof aan de achterzijde. Hier is tegen de achtergevel een manege met paardestallen gebouwd. De voorgevel van de kazerne is ca. 130 m. lang en heeft een hoger middendeel van drie bouwlagen en zijvleugels met hoekpaviljoens van twee bouwlagen. Middendeel en hoekpaviljoens zijn voorzien van middenrisalieten met trapgevels, waarbij de trapgevels van de middendeel wordt bekroond door een beeldhouwde leeuw. De voorbouw heeft een hoge zolderverdieping met plat dak en omlappende dakschilden die bij een renovatie zijn voorzien van betonpannen. De dakkapellen hebben een trapgevel met overhoekse pinakel met zandstenen bekroning, afdekplaten, speklagen en een rondboogvenster met een omlijsting van rode profielstenen, een hardstenen dopel, een boogtrommel met metselmozaïek en een tweedelig kozijn met meerruits draairamen.

De gevels zijn opgetrokken uit rode baksteen, gemetseld in kruisverband. De gevels van de voorbouw hebben een met hardsteen afgedekte plint, zandstenen speklagen en worden afgesloten met achtereenvolgens een rollaag, een staafprofiellijst van rode verblendsteen, een bloktandlijst van gele verblendsteen en een lijst met witte kraagsteentjes, waarop de klossen van de houten bakgoot rusten. De vensters, rondboogvormig afgesloten in de risalieten, segmentboogvormig afgesloten in de midden- en hoekpaviljoens en op de begane grond van de vleugels, recht gesloten op de verdieping van de vleugels, hebben een omlijsting van rode profielstenen, afgewisseld met zandstenen tand-, geboorte- en sluitstenen. De vensters zijn voorzien van afzaten van rode verblendsteen, boogtrommels met metselmozaïek en tweedelige veelruits ramen, die deels zijn vernieuwd. De recht gesloten vensters hebben zandstenen lateien. De VOORGEVEL is symmetrisch ingedeeld. De middenrisaliet heeft boven de deur telkens twee gekoppelde vensters. De risaliet heeft aan weerszijden drie vensterassen. De vleugels hebben ieder veertien vensterassen en de hoekpaviljoens hebben vier vensterassen, waarvan twee in de middenrisalieten.

In het midden bevindt zich de hoofdingang, die bestaat uit een dubbele rondboogpaneeldeur met ruiten en sierbeslag in een geprofileerde zandstenen omlijsting met een sluitsteen die is versierd met een beeldhouwde kop van de oorlogsgod Mars. Hierboven bevindt zich een zandstenen veld met het inschrift: "KRAYENHOFFKAZERNE". Aan weerszijden van de boog bevinden zich zandstenen kraagstenen met de beeldhouwde wapens van Gelderland en Nijmegen met de opschriften: "GELRIA" en "NOVIOMAGUM". Op de wapens rusten de uitkragende lisenen die het spaarveld met de vensters van de tweede en de derde bouwlaag omsluiten. Het spaarveld wordt afgesloten met rode profielstenen. In de topgevel, die is afgedekt met zandstenen platen en versierd met overhoekse pinakels met

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

zandstenen bekroningen, een boogfries van rode verblendsteen en een beeldhouwde leeuw van twee meter hoog, bevindt zich een venster met stolpraam, 8-ruits bovenlicht, rondboogtrommel en luiken met zandlopermotief. De risalieten van de hoekpaviljoens zijn, afgezien van de bekroning met kantelen, op dezelfde wijze gedetailleerd. Iedere vleugel heeft twee secundaire ingangen met moderne dubbele deuren.

De ZIJGEVELS en de ACHTERGEVEL van de voorbouw zijn op dezelfde wijze gedetailleerd als de voorgevel. Tegen de linker zijgevel bevindt zich een uitgemetselde, geornamenteerde schoorsteen. De achtergevel heeft geen speklagen maar sierbanden van rode en gele verblendsteen. Tegen de achtergevel van de hoekpaviljoens bevinden zich rechthoekige tweelaags uitbouwen met platte daken. De achterbouw bestaat uit een manege onder een gebogen dak, aan weerszijden geflankeerd door aangebouwde stallen onder flauw hellende zadeldaken met bitumineuze dakbedekking. Deze worden weer geflankeerd door haaks op de achtergevel van de voorbouw staande tweelaags vleugels met zolderverdieping, deels onder een plat dak met omlopende dakschilden die zijn gedekt met betonpannen (noordelijke vleugel) en deels onder een zadeldak met bitumineuze dakbedekking (zuidelijke vleugel). De tweede bouwlaag van deze vleugels is later toegevoegd.

De gevels van de achterbouw hebben een met hardstenen platen afgedekte plint en sierbanden van gele en rode verblendsteen. De vensters, waarvan de meeste per drie zijn gekoppeld, worden recht gesloten door lateien of strekken met zandstenen geboortestenen. De vensters hebben hardstenen lekdorpels en tweedelige veelruits ramen. De kopgevels van de achtervleugels hebben segmentboogvormig afgesloten vensters met geboorte- en sluitstenen en boogtrommels met metselmozaïek. De vensters zijn deels dichtgemetseld en deels dichtgezet met plaatmateriaal. De VOORGEVELS van de manege en de stallen zijn symmetrisch ingedeeld. De gevel van de manege wordt afgesloten door een gebogen geprofileerde hardstenen rand met uitkragende schouderstukken. De gevel heeft in het midden een met kantelen afgesloten risaliet tussen twee boven de gevel uitstekende steunberen, die aan weerszijden worden geflankeerd door een lagere steunbeer. De steunberen zijn voorzien van met hardsteen afgedekte versnijdingen. In de risaliet bevindt zich een deels dichtgemetselde segmentboogvormig afgesloten deuropening. Hierboven bevinden zich twee lange smalle vensters en een rond venster onder de kantelen. Aan weerszijden van de risaliet bevinden zich twee lange tweedelige vensters. De vensters, die overigens zijn dichtgezet, hebben hardstenen onder-, boven- en middendorpels en segmentvormige of halfronde ontlastingsbogen. De gevels van de stallen hebben vier of vijf segmentboogvormig afgesloten vensters met geboorte- en sluitstenen en boogtrommels met metselmozaïek. De vensters zijn deels dichtgemetseld en deels dichtgezet met plaatmateriaal. In de linker topgevel bevindt zich een dubbel hoiluk met ruitjes, een hardstenen dorpel en een segmentboogtrommel met metselmozaïek.

Waardering

HOOFDGEBOUW KRAYENHOFFKAZERNE, infanteriekazerne uit 1905, gebouwd in opdracht van het ministerie door het Nijmeegse aannemersbedrijf Thunnissen & Kropman.

- Van architectuurhistorische waarde als een goed en in exterieur vrij gaaf voorbeeld van een kazerne in neorenaissance-stijl met een rijke ornamentatie.

- Van stedenbouwkundige waarde vanwege de markante ligging van de 130 meter lange voorgevel aan de Groesbeekseweg. De kazerne heeft ensemblewaarde als functioneel onderdeel van het LIMOS-kazernecomplex.

Hoofdcategorie

Subcategorie

Functie

Verdedigingswerken en militaire gebouwen

Militair verblijfsgebouw

Kazerne

Monumentnummer*: 522963

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 10 mei 2002
Kadaster deel/nr: 30035/186

Monumentnaam**

Generaal Snijderskazerne

Complexnummer

522961

Complexnaam

LIMOSKazerne

Woonplaats*

Nijmegen

Gemeente*

Nijmegen

Provincie*

Gelderland

<i>Straat*</i>	<i>Nr*</i>	<i>Toev.*</i>	<i>Postcode*</i>	<i>Woonplaats*</i>	<i>Situering</i>	<i>Locatie</i>
Molenveldlaan	180		6523 RP	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	266		6523 RR	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	244		6523 RP	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	246		6523 RP	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	248		6523 RR	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	250		6523 RR	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	252		6523 RR	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	254		6523 RR	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	256		6523 RR	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	258		6523 RR	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	260		6523 RR	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	262		6523 RR	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	264		6523 RR	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	268		6523 RR	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	240		6523 RP	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	270		6523 RR	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	272		6523 RR	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	274		6523 RR	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	276		6523 RR	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	278		6523 RR	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	280		6523 RR	Nijmegen		Hengstdal

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

<i>Straat*</i>	<i>Nr*</i>	<i>Toev.*</i>	<i>Postcode*</i>	<i>Woonplaats*</i>	<i>Situering</i>	<i>Locatie</i>
Molenveldlaan	282		6523 RR	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	284		6523 RR	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	286		6523 RR	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	288		6523 RR	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	290		6523 RR	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	292		6523 RR	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	242		6523 RP	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	238		6523 RP	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	182		6523 RP	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	208		6523 RP	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	184		6523 RP	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	186		6523 RP	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	188		6523 RP	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	190		6523 RP	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	192		6523 RP	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	194		6523 RP	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	196		6523 RP	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	198		6523 RP	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	200		6523 RP	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	202		6523 RP	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	204		6523 RP	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	206		6523 RP	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	210		6523 RP	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	236		6523 RP	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	212		6523 RP	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	214		6523 RP	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	216		6523 RP	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	218		6523 RP	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	220		6523 RP	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	222		6523 RP	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	224		6523 RP	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	226		6523 RP	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	228		6523 RP	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	230		6523 RP	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	232		6523 RP	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	234		6523 RP	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	278	A	6523 RR	Nijmegen		Hengstdal

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kad. object*</i>	<i>Appartement</i>	<i>Grondperceel</i>
Hatert	H	2362	A25	
Hatert	H	2362	A48	
Hatert	H	2362	A26	
Hatert	H	2362	A62	
Hatert	H	2362	A65	
Hatert	H	2362	A69	
Hatert	H	2362	A30	
Hatert	H	2362	A37	
Hatert	H	2362	A58	
Hatert	H	2362	A40	
Hatert	H	2362	A49	
Hatert	H	2362	A59	
Hatert	H	2362	A27	
Hatert	H	2362	A51	
Hatert	H	2362	A56	
Hatert	H	2362	A64	
Hatert	H	2362	A14	
Hatert	H	2362	A19	
Hatert	H	2362	A66	
Hatert	H	2362	A77	
Hatert	H	2362	A44	
Hatert	H	2362	A76	
Hatert	H	2362	A67	
Hatert	H	2362	A20	
Hatert	H	2362	A38	
Hatert	H	2362	A53	
Hatert	H	2362	A11	
Hatert	H	2362	A45	
Hatert	H	2362	A15	
Hatert	H	2362	A73	
Hatert	H	2362	A13	
Hatert	H	2362	A34	
Hatert	H	2362	A39	
Hatert	H	2362	A41	
Hatert	H	2362	A29	
Hatert	H	2362	A60	
Hatert	H	2362	A35	
Hatert	H	2362	A33	

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kad. object*</i>	<i>Appartement</i>	<i>Grondperceel</i>
Hatert	H	2362	A28	
Hatert	H	2362	A63	
Hatert	H	2362	A3	
Hatert	H	2362	A7	
Hatert	H	2362	A17	
Hatert	H	2362	A70	
Hatert	H	2362	A68	
Hatert	H	2362	A78	
Hatert	H	2362	A12	
Hatert	H	2362	A18	
Hatert	H	2362	A42	
Hatert	H	2362	A21	
Hatert	H	2362	A9	
Hatert	H	2362	A71	
Hatert	H	2362	A57	
Hatert	H	2362	A52	
Hatert	H	2362	A75	
Hatert	H	2362	A74	
Hatert	H	2362	A16	
Hatert	H	2362	A23	
Hatert	H	2362	A36	
Hatert	H	2362	A47	
Hatert	H	2362	A50	
Hatert	H	2362	A4	
Hatert	H	2362	A5	
Hatert	H	2362	A22	
Hatert	H	2362	A6	
Hatert	H	2362	A8	
Hatert	H	2362	A61	
Hatert	H	2362	A72	
Hatert	H	2362	A43	
Hatert	H	2362	A10	
Hatert	H	2362	A54	
Hatert	H	2362	A24	
Hatert	H	2362	A31	
Hatert	H	2362	A55	
Hatert	H	2362	A32	
Hatert	H	2362	A46	

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Rijksmonumentomschrijving**

2. HOOFDGEBOUW GENERAAL SNIJDERSKAZERNE Omschrijving

De kazerne heeft een U-vormig grondplan met de binnenhof aan de achterzijde. Hier is tegen de achtergevel een manege met paardestallen gebouwd. De voorgevel van de kazerne is ca. 130 m. lang en heeft een hoger middendeel van drie bouwlagen en zijvleugels met hoekpaviljoens van twee bouwlagen. Middendeel en hoekpaviljoens zijn voorzien van middenrisalieten met trapgevels, waarbij de trapgevels van de middendeel wordt bekroond door een gebeeldhouwde leeuw. De voorbouw heeft een hoge zolderverdieping met plat dak en omlopende dakschilden die bij een renovatie zijn voorzien van betonpannen. Iedere zijvleugel heeft drie gemetselde dakkapellen. De dakkapellen hebben een trapgevel met overhoekse pinakel met zandstenen bekroning, afdekplaten, speklagen en een rondboogvenster met een omlijsting van rode profielstenen, een hardstenen dopel, een boogtrommel met metselmozaïek en een tweedelig kozijn met meerruits draairamen.

De gevels zijn opgetrokken uit rode baksteen, gemetseld in kruisverband. De gevels van de voorbouw hebben een met hardsteen afgedekte plint, zandstenen speklagen en worden afgesloten met achtereenvolgens een rollaag, een staafprofiellijst van rode verblendsteen, een bloktandlijst van gele verblendsteen en een lijst met witte kraagsteentjes, waarop de klossen van de houten bakgoot rusten. De vensters, rondboogvormig afgesloten in de risalieten, segmentboogvormig afgesloten in de midden- en hoekpaviljoens en op de begane grond van de vleugels, recht gesloten op de verdieping van de vleugels, hebben een omlijsting van rode profielstenen, afgewisseld met zandstenen tand-, geboorte- en sluitstenen. De vensters zijn voorzien van afzaten van rode verblendsteen, boogtrommels met metselmozaïek en tweedelige veelruits ramen, die deels zijn vernieuwd. De recht gesloten vensters hebben zandstenen lateien. De VOORGEVEL is symmetrisch ingedeeld. De middenrisaliet heeft boven de deur telkens twee gekoppelde vensters. De risaliet heeft aan weerszijden drie vensterassen. De vleugels hebben ieder veertien vensterassen en de hoekpaviljoens hebben vier vensterassen, waarvan twee in de middenrisalieten.

In het midden bevindt zich de hoofdingang, die bestaat uit een dubbele rondboogpaneeldeur met ruiten en sierbeslag in een geprofileerde zandstenen Florentijnse rondboogomlijsting met een sluitsteen die is versierd met een gebeeldhouwde kop van de oorlogsgod Mars. Hierboven bevindt zich een zandstenen veld met het inschrift: "SNIJDERSKAZERNE". Aan weerszijden van de boog bevinden zich zandstenen kraagstenen met de gebeeldhouwde wapens van Gelderland en Nijmegen met de opschriften: "GELRIA" en "NOVIOMAGUM". Op de wapens rusten de uitkragende lisenen die het spaarveld met de vensters van de tweede en de derde bouwlaag omsluiten. Het spaarveld wordt afgesloten met rode profielstenen. In de topgevel, die is afgedekt met zandstenen platen en versierd met overhoekse pinakels met zandstenen bekroningen, een boogfries van rode verblendsteen en een gebeeldhouwde leeuw van drie meter hoog, bevindt zich een venster met stolpraam, 8-ruits bovenlicht, rondboogtrommel. De risalieten van de hoekpaviljoens zijn, afgezien van de bekroning, kantelen in plaats van een leeuw, op dezelfde wijze gedetailleerd. Iedere vleugel heeft twee secundaire ingangen met moderne dubbele deuren.

De ZIJGEVELS en de ACHTERGEVEL van de voorbouw zijn op dezelfde wijze gedetailleerd als de voorgevel. Tegen de linker zijgevel bevindt zich een uitgemetselde, geornamenteerde schoorsteen. De achtergevel heeft geen speklagen maar sierbanden van rode en gele verblendsteen. Tegen de achtergevel van de hoekpaviljoens bevinden zich rechthoekige tweelaags uitbouwen met platte daken. De achterbouw bestaat uit een manege onder een gebogen dak, aan weerszijden geflankeerd door aangebouwde stallen onder flauw hellende zadeldaken met bitumineuze dakbedekking. Deze worden weer geflankeerd door haaks op de achtergevel van de voorbouw staande tweelaags

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

vleugels met zolderverdieping, deels onder een plat dak met omlopende dakschilden die zijn gedekt met betonpannen (zuidelijke vleugel) en deels onder een zadeldak met bitumineuze dakbedekking (noordelijke vleugel). De tweede bouwlaag van deze vleugels is later toegevoegd.

De gevels van de achterbouw hebben een met hardstenen platen afgedekte plint en sierbanden van gele en rode verblendsteen. De vensters, waarvan de meeste per drie zijn gekoppeld, worden recht gesloten door lateien of strekken met zandstenen geboortestenen. De vensters hebben hardstenen lekdorpels en tweedelige veelruits ramen. De kopgevels van de achtervleugels hebben segmentboogvormig afgesloten vensters met geboorte- en sluitstenen en boogtrommels met metselmozaïek. De vensters zijn deels dichtgemetseld en deels dichtgezet met plaatmateriaal.

De VOORGEVELS van de manege en de stallen zijn symmetrisch ingedeeld. De gevel van de manege wordt afgesloten door een gebogen geprofileerde hardstenen rand met uitkragende schouderstukken. De gevel heeft in het midden een met kantelen afgesloten risaliet tussen twee boven de gevel uitstekende steunberen, die aan weerszijden worden geflankeerd door een lagere steunbeer. De steunberen zijn voorzien van met hardsteen afgedekte versnijdingen. In de risaliet bevindt zich een deels dichtgemetselde segmentboogvormig afgesloten deuropening. Hierboven bevinden zich twee lange smalle vensters en een rond venster onder de kantelen. Aan weerszijden van de risaliet bevinden zich twee lange tweedelige vensters. De vensters, die overigens zijn dichtgezet, hebben hardstenen onder-, boven- en middendorpels en segmentvormige of halfronde ontlastingsbogen. De gevels van de stallen hebben vijf segmentboogvormig afgesloten vensters met geboorte- en sluitstenen en boogtrommels met metselmozaïek. De vensters zijn deels dichtgemetseld en deels dichtgezet met plaatmateriaal. In de topgevels bevinden zich dubbele hooiluiken met ruitjes, hardstenen dorpel en segmentboogtrommels met metselmozaïek.

Waardering

HOOFDGEBOUW GENERAAL SNIJDERSKAZERNE, infanteriekazerne uit 1906, gebouwd in opdracht van het ministerie door aannemersbedrijf Wassink uit Velp

- Van architectuurhistorische waarde als een goed en in exterieur vrij gaaf voorbeeld van een kazerne in neorenaissance-stijl met een rijke ornamentatie.
- Van stedenbouwkundige waarde vanwege de markante ligging van de 130 meter lange voorgevel aan de Gelderselaan. De kazerne heeft ensemblewaarde als functioneel onderdeel van het LIMOS-kazernecomplex.

Hoofdcategorie

Verdedigingswerken en militaire gebouwen

Subcategorie

Militair verblijfsgebouw

Functie

Kazerne

Monumentnummer*: 522964

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 10 mei 2002
Kadaster deel/nr: 30035/186

Monumentnaam**

Cantine

Complexnummer

522961

Complexnaam

LIMOSKazerne

Woonplaats*

Nijmegen

Gemeente*

Nijmegen

Provincie*

Gelderland

Straat*

Molenveldlaan

Nr*

59

Toev.*

Postcode*

6523 RJ

Woonplaats*

Nijmegen

Situering

Locatie

Hengstdal

Kadastrale gemeente*

Hatert

Sectie*

H

Kad. object*

Appartement

Grondperceel

2601

Rijksmonumentomschrijving**

4. KANTINE Omschrijving

De KANTINE heeft een rechthoekig grondplan en anderhalve bouwlaag en een zolderverdieping onder een overstekend zadeldak met betonpannen en windveren. De voorgevel heeft een tweelaags uitbouw, waarvan het overstekende zadeldak dezelfde nokhoogte heeft als de hoofdmassa. Tegen de rechter zijgevel bevindt zich een later aangebouwde rechthoekige éénlaags serre met plat dak.

De kantine is opgetrokken uit in kruisverband gemetselde baksteen. Het gebouw heeft een met hardsteen afgedekte plint en sierbanden van gele verblendsteen. De gevels worden afgesloten met geprofileerde bakgoten op korbelen. De vensters hebben hardstenen lekdorpels en zijn recht afgesloten in de lange gevels en segmentboogvormig in de korte gevels, waar ze zijn voorzien van zandstenen geboorte- en sluitstenen.

De asymmetrisch ingedeelde VOORGEVEL heeft links van het midden een uitbouw, waarin zich de ingangspartij bevindt. Deze bestaat uit een verbrede deur, een 3-ruits bovenlicht en een rondboog met zandstenen geboorte- en sluitstenen. De rondboogtrommel is gevuld met metselmozaïek. Hierboven bevindt zich een venster dat op dezelfde wijze is afgesloten en een zandstenen veld met het inschrift: "KANTINE" in Art Nouveau-stijl. De kantine telt links van het vooruitspringend gedeelte vier vensterassen rechts ervan acht vensterassen. In de eerste bouwlaag

bevinden zich vier deuropeningen met moderne deuren en acht vensters met 9-ruits ramen. In de tweede bouwlaag bevinden zich twaalf 3-ruits ramen met verticale roedenverdeling. Oorspronkelijk sloot onder deze vensters het lessenaarsdak van de veranda aan, die de volle breedte van de gevel besloeg.

De LINKER ZIJGEVEL heeft drie vensters met 15-ruits schuiframen en metselmozaïek in de segmentboogtrommels.

De RECHTER ZIJGEVEL wordt grotendeels aan het oog onttrokken door de later aangebouwde serre. Boven de serre bevinden zich twee segmentboogvormige 3-ruits bovenlichten. Rechts bevindt zich een dichtgemetseld venster. In de topgevel bevindt zich een stolpraam met 8-ruits bovenlicht en luiken, afgesloten door een strek met geboorte- en sluitstenen.

De ACHTERGEVEL heeft vier groepen van drie dicht bij elkaar geplaatste, langwerpige vensters, die bestaan uit een 9-ruits raam en een 3-ruits bovenlicht, die ter plaatse van de verdiepingsvloer worden gescheiden door een betegeld veld. Een van onderramen is vervangen door een deur. Tussen de eerste en de tweede groep vensters van rechts bevinden zich twee deuropeningen, waarvan de rechtse deels is dichtgemetseld. De rondboogvormig afgesloten deuren hebben een bovenlicht en een boogtrommel met metselmozaïek.

Waardering

KANTINE uit 1905-1906.

- Van architectuurhistorische waarde als een goed en vrij gaaf voorbeeld van een kantine met invloeden van neorenaissance-stijl en Art Nouveau.
- Van stedenbouwkundige waarde vanwege de markante ligging aan het einde van het laantje tussen de twee hoofdgebouwen. De kantine heeft ensemblewaarde als functioneel onderdeel van het LIMOS-kazernecomplex.

Hoofdcategorie

Verdedigingswerken en militaire gebouwen

Subcategorie

Militair verblijfsgebouw

Functie

Kazerne

Monumentnummer*: 522965

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 10 mei 2002
Kadaster deel/nr: 30035/186

Monumentnaam**

Kledingmagazijn

Complexnummer

522961

Complexnaam

LIMOSKazerne

Woonplaats*

Nijmegen

Gemeente*

Nijmegen

Provincie*

Gelderland

<i>Straat*</i>	<i>Nr*</i>	<i>Toev.*</i>	<i>Postcode*</i>	<i>Woonplaats*</i>	<i>Situering</i>	<i>Locatie</i>
Molenveldlaan	2		6523 RM	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	4	A	6523 RM	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	6	A	6523 RM	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	6	B	6523 RM	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	2	A	6523 RM	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	2	B	6523 RM	Nijmegen		Hengstdal
Molenveldlaan	4	B	6523 RM	Nijmegen		Hengstdal

Kadastrale gemeente*

Hatert

Sectie*

H

Kad. object*

Appartement

Grondperceel

2504

Rijksmonumentomschrijving**

3. KLEDINGMAGAZIJN Omschrijving

Het KLEDINGMAGAZIJN heeft een rechthoekig grondplan, waarbij het westelijke deel, waarin het kantoorgedeelte was gehuisvest, aan beide lange zijden iets naar voren springt t.o.v. het magazijngedeelte. Hoewel beide delen even hoog zijn en zich onder één plat dak bevinden, telt het kledingmagazijn drie bouwlagen en het kantoor twee bouwlagen.

Het kledingmagazijn is opgetrokken uit in kruisverband gemetselde baksteen. Het gebouw heeft een met hardsteen afgedekte plint en sierbanden van gele en zwarte verblendsteen (magazijn) of zandstenen speklagen en een waterlijst (kantoor). De gevels worden afgesloten met een bloktandlijst van gele verblendsteen en een bakgoot op

klossen. De vensters, die hardstenen lekdorpels en zandstenen geboorte- en sluitstenen hebben, zijn segmentboogvormig afgesloten behalve op de verdiepingen onder het dak, waar ze recht afgesloten zijn. De vensters van het magazijn zijn op de begane grond dichtgemetseld en op de verdiepingen voor het grootste deel dichtgezet met plaatmateriaal. De vensters van het kantoor hebben veelruits schuiframen en op de begane grond segmentboogtrommels met metselmozaïek.

De asymmetrisch ingedeelde VOORGEVEL (zuidgevel) heeft links het kantoorgedeelte met twee vensterassen en rechts het magazijn, dat tien assen breed is. De vierde as van rechts heeft drie dubbele pakhuisdeuren boven elkaar. Onder de vensters van de derde bouwlaag bevindt zich een zandstenen veld met het opschrift: "MAGAZIJN VOOR KLEEDING EN NACHTLEGER".

De LINKER ZIJGEVEL heeft in de eerste bouwlaag een dubbele deur met segmentboogtrommel en links een 9-ruits raam met 6-ruits bovenlicht. In de tweede bouwlaag bevinden zich twee gekoppelde lange smalle vensters met 6-ruits ramen en 4-ruits bovenlichten.

De ACHTERGEVEL (straatzijde) is vrijwel op dezelfde wijze vorm gegeven als de voorgevel. Hier zijn echter geen pakhuisdeuren en in de tiende as van links bevinden zich tweemaal twee smalle trappenhuisvensters schuin boven elkaar.

De RECHTER ZIJGEVEL heeft in de tweede en de derde bouwlaag twee vensters.

Waardering

KLEDINGMAGAZIJN uit 1905-1906.

- Van architectuurhistorische waarde als een goed en vrij gaaf voorbeeld van een kledingmagazijn in neorenaissance-stijl.
- Van stedenbouwkundige waarde vanwege de markante ligging aan de Koolemans Beijnenstraat. Het kledingmagazijn heeft ensemblewaarde als functioneel onderdeel van het LIMOS-kazernecomplex.

Hoofdcategorie

Verdedigingswerken en militaire gebouwen

Subcategorie

Militaire opslagplaats

Functie

Fouragegebouw

Monumentnummer*: 522966

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 10 mei 2002
Kadaster deel/nr: 30035/186

<i>Complexnummer</i>			<i>Complexnaam</i>			
522961			LIMOSKazerne			
<i>Woonplaats*</i>		<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>			
Nijmegen		Nijmegen	Gelderland			
<i>Straat*</i>	<i>Nr*</i>	<i>Toev.*</i>	<i>Postcode*</i>	<i>Woonplaats*</i>	<i>Situering</i>	<i>Locatie</i>
Molenveldlaan	2		6523 RM	Nijmegen	Bij	Hengstdal
<i>Kadastrale gemeente*</i>		<i>Sectie*</i>	<i>Kad. object*</i>	<i>Appartement</i>	<i>Grondperceel</i>	
Hatert		H			2589	
Hatert		H			2586	
Hatert		H			2838	
Hatert		H			2587	

*Rijksmonumentomschrijving***

5. HEKWERK met WACHTHUISJES Omschrijving

Het HEKWERK bestaat uit velden tussen rechthoekige gietijzeren staanders met geprofileerde knop. Elk veld heeft rechthoekige spijlen met gegoten pijlpunten, verbonden door twee horizontale banden met gebogen ornamenten aan de boven- en onderzijde van elke spijl. De vier dubbele toegangshekken zijn op dezelfde wijze vormgegeven, maar hebben een gezwenkte bovenrand. Het hekwerk is bevestigd op een met hardstenen platen afgedekte voetmuur. De toegangshekken bevinden zich tussen gemetselde hekpijlers. De hekpijlers hebben een hardstenen plint, speklagen, waterlijst en een bekroning van kantelen. Bij de twee ingangen voor de hoofdgebouwen zijn de pijlers breder en bevatten zij rondboogvormig afgesloten wachtnissen.

Waardering

HEKWERK met WACHTHUISJES uit 1905-1906.

- Van architectuurhistorische waarde als een goed en gaaf voorbeeld van een neorenaissance hekwerk.
- Van stedenbouwkundige waarde vanwege de markante ligging aan de Koolemans Beijnenstraat, de Groesbeekseweg en de Gelderselaan. Het hekwerk heeft ensemblewaarde als functioneel onderdeel van het LIMOS-

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

kazernecomplex.

Hoofdcategorie

Verdedigingswerken en militaire gebouwen
Voorwerpen op pleinen en dergelijke

Subcategorie

Militair wachtgebouw
Erfscheiding(D)

Functie

Schildwachthuisje
Hek

Monumentnummer*: 522967

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 10 mei 2002
Kadaster deel/nr: 30035/186

<i>Complexnummer</i>			<i>Complexnaam</i>			
522961			LIMOSKazerne			
<i>Woonplaats*</i>		<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>			
Nijmegen		Nijmegen	Gelderland			
<i>Straat*</i>	<i>Nr*</i>	<i>Toev.*</i>	<i>Postcode*</i>	<i>Woonplaats*</i>	<i>Situering</i>	<i>Locatie</i>
Molenveldlaan	10		6523 RM	Nijmegen	Bij	Hengstdal
<i>Kadastrale gemeente*</i>		<i>Sectie*</i>	<i>Kad. object*</i>	<i>Appartement</i>	<i>Grondperceel</i>	
Hatert		H			2852	

Rijksmonumentomschrijving**

6. Drie SCHUILKELDERS

Omschrijving

De SCHUILKELDERS aan het laantje tussen de twee hoofdgebouwen van de Krayenhoff- en de Generaal Snijderskazerne bevinden zich in lange aarden wallen. Iedere schuilkelder bestaat uit twee parallel gelegen gemetselde lange gangen met tongewelven en drie korte dwarsverbindingen met segmentgewelven. De dwarsverbindingen aan de uiteinden van de gangen hebben ieder twee latrines. De schuilkelders zijn toegankelijk via de dwarsverbindingen die ieder één ingang hebben, waarbij twee ingangen aan de kant van de hoofdgebouwen liggen en één ingang, de middelste, aan de zijde van het laantje. Op het kazerneterrein liggen nog enkele schuilkelders van hetzelfde type onder meer langs de Koolemans Beijnenstraat.

Waardering

Drie SCHUILKELDERS uit 1941.

- Van architectuurhistorische waarde als een goed en gaaf voorbeeld van door de Duitsers gebouwde schuilkelders.
- Van ensemblewaarde als functioneel onderdeel van het kazernecomplex.
- Van cultuurhistorische waarde vanwege de bestemming welke verbonden is met een historische ontwikkeling namelijk enerzijds het in gebruik nemen door de Duitsers van de Nederlandse kazernes in het begin van de Tweede

---

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Wereldoorlog, waarbij zij maatregelen moesten treffen tegen de geallieerde bommenwerpers en anderzijds de positie van Nijmegen als frontstad op het einde van de oorlog, waarbij de schuilkelders bescherming boden aan de burgerbevolking.

Hoofdcategorie

Verdedigingswerken en militaire gebouwen

Subcategorie

Bomvrij militair object

Functie

Schuilplaats

Monumentnummer*: 522968

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 10 mei 2002
Kadaster deel/nr: 30035/186

Monumentnaam**

Prins Hendrikkazerne

Complexnummer

522961

Complexnaam

LIMOSKazerne

Woonplaats*

Nijmegen

Gemeente*

Nijmegen

Provincie*

Gelderland

Straat*

Dommer van
Poldersveldtweg

Nr*

112

Toev.*

Postcode*

6523 DC

Woonplaats*

Nijmegen

Situering

Locatie

Hengstdal

Kadastrale gemeente*

Hatert

Sectie*

H

Kad. object*

Appartement

Grondperceel

2852

Rijksmonumentomschrijving**

7. HOOFDGEBOUW PRINS HENDRIKKAZERNE.

Inleiding

De Prins Hendrikkazerne is gebouwd door Jan Limburg in 1909-1912 in de stijl van het rationalisme. De Prins Hendrikkazerne is van bijzonder belang binnen het oeuvre van de Haagse architect Limburg.

Het rationalisme van de kazerne vertegenwoordigt een fase in de loopbaan van Limburg. Na zijn studie in Delft bouwt hij eerst in een trant die aansluit bij de Um 1800 beweging en invloeden vertoont van 18de-eeuws classicisme en neo-palladianisme. Vervolgens wordt hij beïnvloed door Berlage. Berlage toont het werk van Limburg tijdens zijn lezing "De ontwikkeling der moderne bouwkunst in Holland". Rond 1920 wordt Limburg beïnvloed door het Duitse expressionisme. In de jaren twintig behoort hij tot de Nieuwe Haagse School, een stroming die geïnspireerd is door de baksteenarchitectuur van de Amsterdamse School, maar deze op een meer kubistische wijze uitwerkt. De Prins Hendrikkazerne kan met haar opeenstapeling van orthogonale vormen en haar expressieve gebruik van baksteen als een voorbode van deze ontwikkeling worden gezien, terwijl zij in haar symmetrische opzet en indeling van de gevels classicistische invloeden verradt en in haar baksteenarchitectuur en strenge rationale

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

vormen invloeden van Berlage vertoont. Het hoofdgebouw van de Prins Hendrikkazerne, m.n. de middenpartij met de koepeltoren, heeft op zijn beurt ook weer invloed uitgeoefend op de Nederlandse architectuur, bijvoorbeeld op het uit 1915 daterende ontwerp voor het hoofdkantoor in Maastricht van M.J. Granpré Molière. Ook is het vermoedelijk een inspiratiebron geweest voor G.W. van Heukelom bij zijn ontwerp voor het Hoofdadministratiegebouw III van de Nederlandse Spoorwegen (Utrecht 1918) en voor G.C. Bremer en J.R. Prent bij hun prijsvraagontwerp voor de Tweede Kamer (Den Haag 1920).

Omschrijving

Het HOOFDGEBOUW van de PRINS HENDRIKKAZERNE heeft een rechthoekige plattegrond, telt twee bouwlagen en bezit een hoger middendeel van vier en hoekpaviljoens van drie bouwlagen. Het vooruitspringende middendeel wordt via meermaals inspringende bouwmassa's bekroond door een 35m. hoge koepeltoren. Het middendeel en de hoekpaviljoens hebben platte daken, de zijvleugels hebben binnen een gemetselde borstwering zadeldaken met gesmoorde pannen.

De gevels zijn opgetrokken uit in kruisverband gemetselde baksteen. De gevels zijn voorzien van een met een halfsteens rollaag afgesloten trasraam en hebben een steens rollaag ter hoogte van de onderdorpels van de vensters van de eerste bouwlaag. De versiering van de gevels is zeer sober en bestaat slechts uit banden van vier boven elkaar gemetselde muizetandlijsten ter plaatse van de zoldervloer en reliëfmetselwerk in de borstwering, die wordt afgesloten met zandstenen platen. De hoekpaviljoens en het middenblok hebben in de derde bouwlaag door lisenen gescheiden spaarvelden met langwerpige vensters. De lisenen steken boven de borstwering uit, waardoor ze op kantelen lijken en samen met de langwerpige vensters die op schietgaten lijken geven ze de hoekpaviljoens en het middenblok het karakter van kasteeltorens. De recht gesloten vensters hebben zandstenen lekdorpels en overwegend veelruits ramen. De meeste vensters hebben 9-ruits ramen en 6-ruits bovenlichten.

De symmetrisch ingedeelde VOORGEVEL heeft vooruitspringende hoekpaviljoens van één vensteras en een zich verjongend middenblok van resp. vijf en drie vensterassen. Soms bevat één vensteras twee gekoppelde vensters. De vleugels hebben acht vensterassen.

De hoofdingang bevindt zich in het middenblok. De ingangspartij bestaat uit een diep rondboogvormig portiek met haaks erop staande rondboogvormige zijnissen. In het portiek bevindt zich een opgeklampte houten rondboog deur met sierbeslag, in de nissen bevinden zich rondboogvensters. Het portiek wordt omgeven door zeven rondboog rollagen, waarvan er een geheel terug ligt, een om en om terug springt en een om en om naar voren springt. In de rechter zijwand van het portiek is een natuurstenen plaat met opschrift ingemetseld: "OP 18 JANUARI 1910 WERD/ DE EERSTE STEEN VAN/ DIT KAZERNEMENT EN/ HOSPITAAL GELEGD DOOR/ Z.K.H. DEN PRINS DER/ NEDERLANDEN. HERTOG/ VAN MECKLENBURG." Boven de vensters van de eerste verdieping is een natuurstenen plaat ingemetseld met het opschrift: "PRINS-HENDRIK-KAZERNE". Boven de derde bouwlaag, die op de hoeken inspringt bevindt zich de vierde bouwlaag op vierkante grondslag en voorzien van drie smalle vensters aan ieder zijde en vier stompe hoektorentjes met in de buitenzijden telkens één klein venster. Tussen de hoektorentjes bevinden zich lessenaarsdakjes. In het midden verrijst de zich verjongende vierkante toren, die is voorzien van kleine vensters rondom en drie smalle vensters aan iedere zijde van de top. De toren wordt bekroond door een halfronde koepel.

De symmetrisch ingedeelde LINKER ZIJGEVEL heft drie vensterassen. In de derde bouwlaag bevinden zich vijf

spaarvelden, waarvan de buitenste smaller zijn dan de drie binnenste, die zijn voorzien van drie smalle vensters.

De RECHTER ZIJGEVEL is op dezelfde wijze vorm gegeven als de linker zijgevel.

De ACHTERGEVEL is afgezien van de ingangspartij op nagenoeg dezelfde wijze vorm gegeven als de voorgevel.

In het INTERIEUR is de indeling bewaard gebleven. Onder de toren bevindt zich een hoge hal met trappenhuis en een vide over drie verdiepingen. De galerijen, die rondom de vide lopen, bezitten rondboogvormig afgesloten openingen met opengewerkte borstweringen. De tweelichtopeningen op de derde verdieping zijn voorzien van met reliëfbanden versierde deelzuilen met abstract geornamenteerde kapitelen. De trappen zijn van hardsteen. Boven de hoofdingang ligt de kamer van de commandant. De kamer heeft een bewerkte lambrizing en staat via een rondboog venster met een stolpraam voorzien van gekleurd glas-in-lood in verbinding met de vide.

Waardering

Het HOOFDGEBOUW van de PRINS HENDRIKKAZERNE uit 1910 door J. Limburg.

- Van architectuurhistorische waarde als een goed, in exterieur gaaf voorbeeld van een hoofdgebouw in de voor kazernes zeldzame stijl van het rationalisme met esthetische kwaliteiten in het ontwerp zoals een goede en gave hoofdvorm met een bijzondere detaillering, een op plastische massiviteit, symmetrie en rijzigheid gebaseerde monumentaliteit en in het interieur een bijzonder vormgegeven hal. Het gebouw heeft architectuurhistorische waarde vanwege de invloed die het ontwerp heeft uitgeoefend op de Nederlandse architectuur uit het tweede decennium van de 20ste eeuw.

- Van stedenbouwkundige waarde vanwege de markante ligging van het gebouw met de 35m. hoge toren aan een driehoekig pleintje aan de Daalseweg. Het hoofdgebouw heeft ensemblewaarde in samenhang met het eveneens door Limburg ontworpen hekwerk met poorten en wachthuisjes en als functioneel onderdeel van het kazernecomplex.

- Van cultuurhistorische waarde vanwege de bestemming als onderdeel van een K.N.I.L. kazerne (voorheen koloniale reserve), welke een herinnering vormt aan het koloniale verleden van Nederland. De kazerne heeft zeldzaamheidswaarde, omdat zij is ontworpen door een particulier architect, een unicum in de Nederlandse kazernebouw.

Hoofdcategorie

Verdedigingswerken en militaire gebouwen

Subcategorie

Militair verblijfsgebouw

Functie

Kazerne

Monumentnummer*: 522969

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 10 mei 2002
Kadaster deel/nr: 30035/186

Complexnummer

522961

Complexnaam

LIMOSKazerne

Woonplaats*

Nijmegen

Gemeente*

Nijmegen

Provincie*

Gelderland

Straat*

Dommer van
Poldersveldtweg

Nr*

112

Toev.*

Postcode*

6523 DC

Woonplaats*

Nijmegen

Situering

Bij

Locatie

Hengstdal

Kadastrale gemeente*

Hatert

Sectie*

H

Kad. object*

Appartement

Grondperceel

2852

Rijksmonumentomschrijving**

9. Vier TOEGANGSPOORTEN, waarvan één met WACHTHUISJES, HEKWERK

Omschrijving

De TOEGANGSPOORT bij de hoofdingang heeft twee gemetselde muurdammen, waarin gemetselde WACHTHUISJES met natuurstenen bekroning zijn opgenomen. De muurdammen zijn voorzien van rollagen en natuurstenen afdekplaten. De wachthuisjes zijn vierkant met afgeronde hoeken en verjongen zich naar boven toe. De wachthuisjes worden bekroond door een koepel met vier nevenkoepeltjes die de bekroning van de afgeronde hoeken vormen. De wachthuisjes hebben aan de straatzijde een rondboogvormig afgesloten venster met tralies en aan de zijde van de kazerne een rondboogvormig afgesloten opening. De drie overige toegangspoorten hebben gemetselde achthoekige hekpijlers, die zijn voorzien van rollagen en natuurstenen afdekplaten.

De dubbele toegangshekken hebben smeedijzeren spijlen met een cirkelvormige bekroning. De spijlen worden met elkaar verbonden door drie banden van ornamentaal gezaagd plaatijzer met ajourwerk.

Aan de zijde van de Dommer van Poldersveldtweg en de Van 't Santstraat wordt het voorterrein van het hoofdgebouw van het trottoir gescheiden door een HEKWERK, dat bestaat uit een voetsmuur en hoge gemetselde posten met natuurstenen afdekplaten, waartussen zich velden van smeedijzeren spijlen bevinden. De hekwerken sluiten aan op de wachthuisjes.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Waardering

Vier TOEGANGSPOORTEN, waarvan één met WACHTHUISJES, HEKWERK

- Van architectuurhistorische waarde als een goed en gaaf voorbeeld van een toegangspoorten en hekwerk in de voor kazernes zeldzame stijl van het rationalisme met esthetische kwaliteiten in het ontwerp zoals een goede en gave hoofdvorm met een bijzondere detaillering.
- Van stedenbouwkundige waarde vanwege de ligging aan resp. de Van 't Santstraat, Dommer van Poldersveldweg en de Postweg. De toegangspoorten met wachthuisjes en hekwerk hebben ensemblewaarde in samenhang met het eveneens door Limburg ontworpen hoofdgebouw en als functioneel onderdeel van het kazernecomplex.
- Van cultuurhistorische waarde vanwege de bestemming als onderdeel van een K.N.I.L. kazerne (voorheen koloniale reserve), welke een herinnering vormt aan het koloniale verleden van Nederland. De kazerne heeft zeldzaamheidswaarde, omdat zij is ontworpen door een particulier architect, een unicum in de Nederlandse kazernebouw.

Hoofdcategorie

Verdedigingswerken en militaire gebouwen
Voorwerpen op pleinen en dergelijke

Subcategorie

Militair wachtgebouw
Erfscheiding(D)

Functie

Schildwachthuisje
Hek

Monumentnummer*: 522970

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 10 mei 2002
Kadaster deel/nr: 30035/186

<i>Complexnummer</i>	<i>Complexnaam</i>
522961	LIMOSKazerne

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Nijmegen	Nijmegen	Gelderland

<i>Straat*</i>	<i>Nr*</i>	<i>Toev.*</i>	<i>Postcode*</i>	<i>Woonplaats*</i>	<i>Situering</i>	<i>Locatie</i>
Limoslaan	21		6523 RZ	Nijmegen		Hengstdal
Limoslaan	23		6523 RZ	Nijmegen		Hengstdal

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kad. object*</i>	<i>Appartement</i>	<i>Grondperceel</i>
Hatert	H			2581

Rijksmonumentomschrijving**

8. KANTINE VOOR HET BURGERPERSONEEL

Inleiding

De KANTINE VOOR HET BURGERPERSONEEL behoort tot de Prins Hendrikkazerne en is in 1910 gebouwd door J. Limburg in de stijl van het rationalisme. Hoewel de kantine in dezelfde stijl is gebouwd als het hoofdgebouw, draagt ze door haar asymmetrie, galerijen en loggia een open, bijna mediterraan, karakter en vormt een tegenstelling met de streng symmetrische monumentaliteit van het hoofdgebouw. Door het gebruik van een afwijkende baksteen lijkt het alsof de borstweringen onder de rondboogvensters nieuw of opnieuw zijn gemetseld.

Op de eerste verdieping van de kantine bevindt zich een kamer voor de commandant. Hij kon van hieruit de loggia bereiken om bij gelegenheid de manschappen toe te spreken.

Omschrijving

De KANTINE VOOR HET BURGERPERSONEEL heeft een rechthoekige plattegrond en telt één c.q. twee c.q. drie bouwlagen. Links bevindt zich een iets hoger gedeelte en rechts van het midden bevindt zich een hoger gedeelte, dat aan de voorzijde drielaags is en aan de achterzijde tweelaags. Het drielaags gedeelte heeft een plat dak met twee dakschilden, voor en achter, tussen doorlopende muurdelen. De dakschilden zijn gedekt met gesmoorde tuiles du Nord. De overige daken zijn plat en liggen binnen een met zandsteen afgedekte borstwering.

---

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De gevels zijn opgetrokken uit in kruisverband gemetselde baksteen en voorzien van een met een rollaag afgesloten trasraam. De rechthoekige vensters hebben natuurstenen lekdorpels en worden afgesloten met rollagen of strekken. De rondboogvensters, deuren en arcadebogen hebben een boogomlijsting van vier rollagen, waarvan de derde om en om naar voren springt. De meeste vensters hebben veelruits ramen. De rondboogvensters hebben onderin twee 6-ruits ramen, daarboven een smalle 4-ruits strook en bovenin een 4-ruits bovenlicht met verticale roedenverdeling.

De asymmetrisch ingedeelde VOORGEVEL heeft in het hoge gedeelte op de begane grond een rondboogvormig afgesloten portiek met twee vensters en gewijzigde deuren. Hierboven bevindt zich op de eerste verdieping een met een rondboogvormige drielichtopening afgesloten loggia, die toegankelijk is via drie dubbele deuren met rondboogbovenlichten. In de tot boven de dakschilden doorlopende muurdelen links en rechts bevinden zich de trappenhuisen met smalle lange vensters.

Links en rechts van het hoge gedeelte bevinden zich door rondboogarcaden afgesloten open galerijen van resp. zeven en drie bogen. De galerijen hebben een met natuursteen afgedekte borstwering, behalve in de middelste boog van de lange galerij die open is gelaten. De bogen rusten op natuurstenen zuilen met abstract geornamenteerde kapitelen. Op de galerijen komen alternerend deuren- en vensters met rondboog bovenlichten uit. Galerijen, loggia en portiek hebben terrazzovloeren.

Het hogere linker deel heeft vier vensters met 8-ruits ramen en daarboven drie kleine vensters.

De LINKER ZIJGEVEL heeft een dubbele deur met 8-ruits bovenlicht en een trap van zes gemetselde treden. De deur wordt aan weerszijden geflankeerd door een venster met 9-ruits raam en 6-ruits bovenlicht. De linker zijgevel van het drielaags gedeelte heeft twee kleine vensters in de tweede en drie kleine vensters in de derde bouwlaag. Het tweelaags gedeelte heeft drie vensters met veelruits ramen.

De RECHTER ZIJGEVEL heeft links een rondboogvormig afgesloten opening die toegang geeft tot de kleine galerij aan de voorkant. Rechts hiervan bevinden zich drie rondboogvensters. De rechter zijgevel van het drie- en tweelaags gedeelte is op dezelfde wijze ingedeeld als de linker zijgevel.

De ACHTERGEVEL heeft in de lage delen alternerend rondboogvensters en rondboogdeuren. Het tweelaags gedeelte heeft in het midden een deur met bovenlicht, aan weerszijden geflankeerd door vensters met 9-ruits ramen en 6-ruits bovenlichten. Op de verdieping bevinden zich vensters van hetzelfde type. In de achtergevel van het drielaags gedeelte bevinden zich twee kleine vensters. Het hogere gedeelte rechts springt naar voren en heeft in de eerste bouwlaag drie vensters met 8-ruits ramen en daarboven drie kleine vensters.

In het INTERIEUR is de indeling bewaard gebleven. Op de eerste verdieping Deze kamer heeft een bewerkte houten lambrizing. In het voormalige personeelsverblijf bevinden zich vier muurschilderingen met Indische taferelen.

Waardering

KANTINE VOOR HET BURGERPERSONEEL uit 1910 van J. Limburg.

- Van architectuurhistorische waarde als een goed voorbeeld van een kantine in de voor kazernes zeldzame stijl van het rationalisme met esthetische kwaliteiten in het ontwerp zoals een goede en gave hoofdvorm met een bijzondere detaillering.

- Van stedenbouwkundige waarde enerzijds vanwege de ligging aan de rand van het voormalige exercitieterrein, het Molenveld en anderzijds vormt het de afsluiting van de reeks hoge kazernegebouwen achter het hoofdgebouw. De kantine heeft ensemblewaarde als functioneel onderdeel van het kazernecomplex.
- Van cultuurhistorische waarde vanwege de bestemming als onderdeel van een K.N.I.L. kazerne, welke een herinnering aan het koloniale verleden van Nederland vormt. Dit komt tot uiting in de muurschilderingen met Indische taferelen in één van de ruimten. De kazerne heeft zeldzaamheidswaarde, omdat zij is ontworpen door een particulier architect, een unicum in de Nederlandse kazernebouw.

Hoofdcategorie

Verdedigingswerken en militaire gebouwen

Subcategorie

Militair verblijfsgebouw

Functie

Kazerne